

הצהרת כוונות משותפת בנושא חיזוק שיתוף הפעולה בתחום החינוך והתרבות

בין

יד ושם, רשות הזיכרון לשואה ולגבורה, ירושלים, מדינת ישראל (להלן "יד ושם")

ובין

משרד החינוך ומשרד התרבות, לימודי ההשלמה והתרבות (להלן "משרד החינוך ומשרד התרבות")

במדינת המחוז של ריינלנד-פפאלץ, מיינץ, הרפובליקה הפדראלית של גרמניה,

להלן ביחד "הצדדים"

במעמד שר החינוך של מדינת ישראל

תוך הכרה בתרבות הזיכרון ובהתמודדות עם הפשעים שבוצעו תחת הנאציזם-סוציאליזם כדוגמאות
חיוניות בחינוך ההיסטורי-פוליטי;

תוך מחויבות חיוניות של שיתוף הפעולה בתחומי החינוך בבתי הספר והפדגוגיה באתרי זיכרון הקשורים
לתקופת השואה;

תוך מודעות להצהרת הכוונות המשותפת שנחתמה בירושלים ב-23 באוקטובר 2013 בין יד ושם לבין
הוועידה הקבועה של שרי החינוך ושרי התרבות של הלנדר (Länder) ברפובליקה הפדראלית של
גרמניה (להלן "KMK") במטרה לטיפוח שיתוף פעולה כולל ושוטף ובמטרה לסייע לשמירת זיכרון השואה
לקרבנותיה בתודעת האנושות בימינו ולדורות הבאים;

תוך מודעות בהצהרת הכוונות המשותפת בנושא הגברת שיתוף הפעולה בתחום החינוך והתרבות
שנחתם בין מדינת המחוז ריינלנד-פפאלץ לבין מדינת ישראל ב-2 במרץ 2016;

הצדדים מצהירים בזאת על כוונתם להעמיק את שיתוף פעולתם ולהגביר את המגעים הקיימים בין יד
ושם לבין מוסדות ריינלנד-פפאלץ;

שני הצדדים מבקשים:

לשאוף להרחבת שיתוף פעולה ולהעמקתו בתחום החינוך ההיסטורי-פוליטי בבתי ספר ובפדגוגיה באתרי
זיכרון;

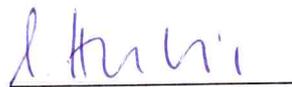
לתרום לפיתוח תודעה ביקורתית בנושא ההיסטוריה של הפשעים שבוצעו תחת הנאציזם-סוציאליזם
ותוצאותיהם וכן להבנת ההיסטוריה, התרבות וההווה של ישראל ושל ריינלנד-פפאלץ;

לטפח מגעים אישיים לשם קידום פתיחות תרבותית, מודעות היסטורית ותרבותית, ולפיתוח המשך
שיתוף הפעולה בין ישראל לבין ריינלנד-פפאלץ;

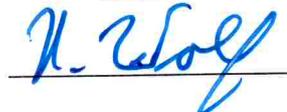
לקדם תרבות זיכרון חיה ופדגוגיה מבוססת לאתרי זיכרון.

- יד ושם ומשרד החינוך ומשרד התרבות שואפים להמשך הפיתוח של שיתוף פעולתם הקיים באמצעות:
1. קיום השתלמויות למורים מריינלנד-פפאלץ בהדרכת יד ושם והמוסד להכשרת מורים וללימודי ההשלמה במיינץ, שמיקומן יתחלף באופן קבוע בין ישראל לבין ריינלנד-פפאלץ.
  2. שיתוף המידע באופן קבוע עם המורים מריינלנד-פפאלץ, כמו כן עם העובדים במסגרות החינוך הפורמליות ובלתי-פורמליות, בנושא חומרים פדגוגיים ושירותי תמיכה שפותחו והומלצו על ידי יד ושם.
  3. תמיכה בחילופים בין יד ושם לבין קהילות שו"ם שהן שפייר, וורמס ומיינץ בנושאים כגון תרבות ההנחה והזיכרון, זהויות יהודיות ותולדות חיי היהדות בריינלנד-פפאלץ במטרה לפתח או להמשיך לפתח חומרים המוגשים למסגרות החינוך הפורמליות ובלתי-פורמליות, כמו למידה מקוונת וקורסים באינטרנט.
  4. שיקול של דו-שיח בין הנציגים של יד ושם ושל המטה לחינוך מדיני בריינלנד-פפאלץ בנושא הפדגוגיה של אתרי זיכרון, במיוחד במושגים חינוכיים מעשיים בבתי ספר.
  5. הקמת רשת בוגרים, המורכבת בעיקר ממורים התומכים בהפצת מידע שהנה מיועדת למומחים ומושגים פדגוגיים בנושא חיי היהדות בריינלנד-פפאלץ והשואה ולסטודנטים מריינלנד-פפאלץ.
- בכוונתם של הצדדים לקיים חילופים קבועים על מנת לדון בפיתוח תכנים, יעדים ואמצעים הנובעים מהצהרת כוונות משותפת זו. הצדדים מביעים את נכונותם למנות אנשי קשר מתאימים שיהיו אחראים לתיאום ולביצוע של הצהרת כוונות משותפת זו ואנשי קשר נוספים שיקיימו פעולות שונות במידת הצורך.
- יד ושם, משרד החינוך ומשרד התרבות מסכימים כי שיתוף פעולתם צריך לשלב מיזמים עם שותפים מומחים נוספים.
- בכוונתם של שני הצדדים לתאם עד האמצע בכל שנה קלנדרית תכנית ראשונית של הפעילויות שתתקיימה בשנה הבאה.
- הצהרת כוונות משותפת זו אינה מחייבת את הצדדים מבחינת כספים, חומרים ומשאבי אנוש. היא נתונה לתנאים החוקיים החלים על שני הצדדים. היא ניתנת לתיקונים בהסכמת כל הצדדים בכתב בלבד.

נחתמה שנים-עשר עותקים באנגלית, גרמנית ועברית. כל הגרסאות שוות בתוקפן.

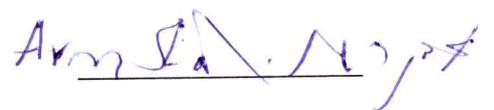
The Honorable Dr. Stefanie Hubig
שרת החינוך, מדינת המחוז ריינלנד-פפאלץ
ירושלים, 30 מאי 2018

The Honorable Prof. Dr. Konrad Wolf
שר התרבות, לימודי ההשלמה והתרבות, מדינת המחוז ריינלנד-
פפאלץ
מיינץ, 18.5 מאי 2018

נפתלי בנט, שר החינוך, מדינת ישראל
ירושלים, 30 מאי 2018

אבנר שלו, יו"ר הנהלת יד ושם
ירושלים, 30 מאי 2018

Gemeinsame Absichtserklärung über die verstärkte Zusammenarbeit im Bildungsbereich
zwischen
Yad Vashem, der Gedenkstätte für Holocaust und Heldentum, Jerusalem,
und
dem Ministerium für Bildung und dem Ministerium für Wissenschaft, Weiterbildung und Kultur
des Bundeslandes Rheinland-Pfalz, Mainz
in Anwesenheit des Bildungsministers des Staates Israel

Die Erinnerungskultur und die Auseinandersetzung mit den im Nationalsozialismus begangenen Verbrechen sind wesentliche Anliegen historisch-politischer Bildung. Von besonderer Bedeutung ist in diesem Zusammenhang die Kooperation in den Bereichen von schulischer Bildung und Gedenkstättenpädagogik.

Im Sinne der Gemeinsamen Absichtserklärung, die am 23. Oktober 2013 in Jerusalem zwischen Yad Vashem, der Gedenkstätte für Holocaust und Heldentum (im Folgenden „Yad Vashem“), und der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland (KMK) mit dem Ziel unterzeichnet wurde, eine ständige und umfassende Zusammenarbeit zu fördern, und mit dem Ziel, dazu beizutragen, dass die Erinnerung an die Shoah und ihre Opfer im Bewusstsein der Menschen und der kommenden Generationen präsent bleibt, und im Sinne der „Gemeinsamen Absichtserklärung über den Ausbau der Zusammenarbeit zwischen dem Land Rheinland-Pfalz und dem Staat Israel im Bereich Bildung“ vom 02. März 2016, haben sich Yad Vashem und das Ministerium für Bildung und das Ministerium für Wissenschaft, Weiterbildung und Kultur, Mainz, Bundesland Rheinland-Pfalz, Bundesrepublik Deutschland (im Folgenden „Ministerium für Bildung“ und „Ministerium für Kultur“) (im Folgenden zusammen „die Seiten“), auf eine vertiefte Zusammenarbeit verständigt.

Dabei soll auf den bereits bestehenden Kontakten von Yad Vashem mit Institutionen in Rheinland-Pfalz aufgebaut werden.

Die Seiten haben sich auf das Folgende verständigt und:

- sind bestrebt, die Kooperation in den Bereichen von historisch-politischer Bildung in der Schule und in der Gedenkstättenpädagogik auszuweiten und zu vertiefen,
- sind der Überzeugung, dass eine intensive Zusammenarbeit zur Entwicklung eines kritischen Geschichtsbewusstseins bezüglich der im Nationalsozialismus begangenen Verbrechen und ihrer Folgen und des Verständnisses für die Geschichte, Kultur und Gegenwart Israels und Rheinland-Pfalz beitragen wird,

- halten persönliche Kontakte bei der Förderung von Weltoffenheit, geschichtlichem und kulturellem Bewusstsein und bei der Pflege und Weiterentwicklung der Zusammenarbeit zwischen Israel und Rheinland-Pfalz für besonders förderlich und
- wollen damit eine lebendige Erinnerungskultur und eine fundierte Gedenkstättenpädagogik fördern.

Yad Vashem und das Ministerium für Bildung und das Ministerium für Kultur sind bestrebt, die bestehende Zusammenarbeit in den nachfolgend genannten Bereichen fortzuentwickeln:

1. Durchführung von Fortbildungen für rheinland-pfälzische Lehrerinnen und Lehrer unter Federführung Yad Vashems und des Instituts für Lehrerfort- und -Weiterbildung Mainz, die in regelmäßigem Wechsel in Israel und Rheinland-Pfalz stattfinden sollen.
2. Regelmäßige Informationen für rheinland-pfälzische Lehrerinnen und Lehrer und andere in der schulischen und außerschulischen Bildungsarbeit Tätige über pädagogische Materialien und Unterstützungsangebote, die von Yad Vashem entwickelt und empfohlen werden.
3. Förderung des Austauschs zwischen Yad Vashem und den SchUM-Städten Speyer, Worms und Mainz e.V., etwa zu Themen wie Gedenk- und Erinnerungskultur, jüdische Identitäten, Geschichte jüdischen Lebens in Rheinland-Pfalz, mit dem Ziel der Entwicklung oder auch Fortentwicklung von Materialien und Konzepten zur schulischen und außerschulischen Bildung, u.a. E-Learning/webbasiertes Lernen.
4. Austausch über Fragen der Gedenkstättenpädagogik zwischen Vertretern von Yad Vashem und der rheinland-pfälzischen Landeszentrale für politische Bildung unter besonderer Berücksichtigung von Bildungskonzepten für die schulische Praxis.
5. Aufbau eines Multiplikatoren-Netzwerks, bestehend vor allem aus Lehrerinnen und Lehrern, die die Verbreitung fachwissenschaftlicher Informationen und pädagogischer Konzepte zur Geschichte jüdischen Leben in Rheinland-Pfalz und der Shoah an rheinland-pfälzischen Schulen unterstützen.

Yad Vashem und das Ministerium für Bildung und das Ministerium für Kultur beabsichtigen einen regelmäßigen Austausch, um die Ausgestaltung der Inhalte, der Ziele und Maßnahmen, die sich aus der Gemeinsamen Absichtserklärung ergeben, zu erörtern. Yad Vashem und das Ministerium für Bildung und das Ministerium für Kultur erklären ihre Bereitschaft, eine geeignete Kontaktperson zu benennen, die für die Koordinierung der Durchführung dieser Gemeinsamen Absichtserklärung verantwortlich ist, sowie - falls erforderlich - weitere Kontaktpersonen zur Durchführung einzelner Maßnahmen.

Yad Vashem und das Ministerium für Bildung und das Ministerium für Kultur stimmen überein, dass weitere Partner projektbezogen in die Zusammenarbeit eingebunden werden sollen.

Bis zur Mitte eines jeden Kalenderjahres beabsichtigen die Seiten eine vorläufige Planung für die im darauffolgenden Jahr durchzuführenden Maßnahmen abzustimmen.

Die Umsetzung und Finanzierung dieser Maßnahmen soll nach Maßgabe der vorhandenen Haushaltsmittel, der personellen Kapazitäten sowie der für Yad Vashem und der Ministerien jeweils geltenden rechtlichen Bestimmungen geschehen.

Diese Absichtserklärung kann nur mit der schriftlichen Zustimmung aller Seiten geändert werden.

Diese Gemeinsame Absichtserklärung wurde in zwölf Exemplaren, jeweils in deutscher, englischer und hebräischer Sprache unterzeichnet, wobei alle Sprachfassungen gleichwertig sind.

Naftali Bennett
Bildungsminister des Staates Israel

Jerusalem, 30 Mai 2018

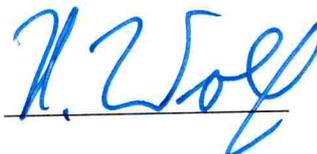
Dr. Stefanie Hubig
Bildungsministerin, Rheinland-Pfalz

Jerusalem, 30th Mai 2018

Avner Shalev
Vorsitzender des Yad-Vashem-Direktoriums

Jerusalem, 30 Mai 2018

Prof. Dr. Konrad Wolf
Minister für Wissenschaft, Weiterbildung
und Kultur, Rheinland-Pfalz

Mainz, 28. Mai 2018

Joint Declaration of Intent on Strengthening Cooperation in the Field of Education
between

Yad Vashem, the World Holocaust Remembrance Center, Jerusalem,
(hereinafter "Yad Vashem"),
and

The Ministry of Education and the Ministry for Science, Continuing Education and
Culture (hereinafter "the Ministry of Culture")
of the State of Rhineland-Palatinate, Mainz,
hereinafter jointly referred to as "the Sides"

In the presence of the Minister of Education of the State of Israel

Recognizing a culture of remembrance and confrontation with the crimes
committed under National Socialism as essential concerns of historical-
political education;

Highlighting the significance of cooperation in the fields of school
education and pedagogy for memorial sites in this context;

Cognizant of the Joint Declaration of Intent that Yad Vashem and the
Standing Conference of the Ministers of Education and Cultural Affairs of
the Länder in the Federal Republic of Germany (hereinafter "KMK")
signed in Jerusalem on 23 October 2013, with a view to fostering
ongoing, comprehensive cooperation, and with a view to helping keep
the memory of the Shoah and its victims present in the consciousness of
humanity and future generations;

Bearing in mind the Joint Declaration of Intent of 2 March 2016 on
Bolstering Cooperation between the State of Rhineland-Palatinate and
the State of Israel in the Field of Education;

The Sides hereby declare their intent to fortify their cooperation and
enhance the existing contacts between Yad Vashem and institutions in
Rhineland-Palatinate.

The Sides seek to:

Endeavor to expand and strengthen cooperation in the fields of historical-political education in schools and in pedagogy for memorial sites;

Contribute to developing a critical awareness of the history of the crimes committed under National Socialism and their consequences, and to understanding the history, culture and present of Israel and Rhineland-Palatinate;

Foster personal contacts to encourage cultural openness, historical and cultural awareness, and to cultivate and further develop cooperation between Israel and Rhineland-Palatinate;

Promote a living culture of remembrance and sound pedagogy for memorial sites.

Yad Vashem and the Ministry of Education and the Ministry of Culture endeavor to further develop their current cooperation by:

1. Conducting professional development programming for teachers from Rhineland-Palatinate led by Yad Vashem and the Mainz Institute for Teacher-Training and Continuing Education, which should alternate regularly in Israel and Rhineland-Palatinate.
2. Sharing information regularly with teachers from Rhineland-Palatinate, and with others who work in formal and informal educational settings, about pedagogical material and support services that Yad Vashem has developed and recommended.
3. Supporting the exchange between Yad Vashem and the SchUM cities of Speyer, Worms und Mainz on topics such as the culture of commemoration and remembrance, Jewish identities, and the history of Jewish life in Rhineland-Palatinate, with a view to developing or further developing material and concepts for formal and informal educational settings, such as e-learning and web-based studies.
4. Considering holding a dialogue on memorial site pedagogy between representatives of Yad Vashem and the Rhineland-Palatinate Headquarters for Political Education, with particular consideration for applied educational concepts in schools.
5. Establishing a network of multipliers, consisting primarily of teachers who support distributing subject-specific specialized information and pedagogical concepts about Jewish life in Rhineland-Palatinate and the Shoah to students from Rhineland-Palatinate.

The Sides plan to conduct regular exchanges in order to discuss developing content, goals and measures that follow from this Joint Declaration of Intent. The Sides express their willingness to nominate a suitable contact person who will be responsible for coordinating and carrying out this Joint Declaration of Intent and, if necessary, additional contact persons to carry out particular actions.

Yad Vashem and the Ministry of Education and the Ministry of Culture agree that their cooperation should incorporate projects with additional expert partners.

By the middle of each calendar year, both Sides intend to coordinate a preliminary plan for the actions to be undertaken the following year.

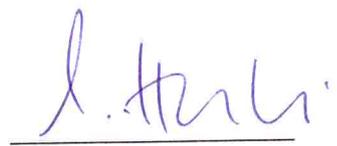
This Joint Declaration of Intent is non-binding in terms of financial, material and human resources of the Sides, and is subject to legal provisions applicable to both Sides. It may be amended only with the written consent of all Sides.

Signed in twelve copies in German, English and Hebrew, all versions being equally valid.

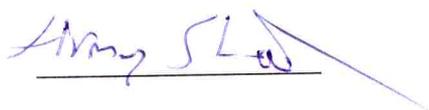
His Excellency Naftali Bennett
Minister of Education, State of Israel

Jerusalem, 30 May 2018

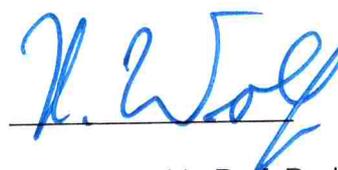
The Honorable Dr. Stefanie Hubig
Minister of Education, Rhineland-Palatinate

Jerusalem, 30 May 2018

Avner Shalev
Chairman, Yad Vashem Directorate

Jerusalem, 30 May 2018

The Honorable Prof. Dr. Konrad Wolf
Ministry of Science, Continuing Education
and Culture, Rhineland-Palatinate

Mainz, 18 May 2018